

С Е Р П Е Н Ь 2 0 2 3

СПИСОК ГАФАРОВА-ШИРІНГА: ПОРЯТУНОК КРИМСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ ПІД ЗАГРОЗОЮ

СПИСОК ПОЛІТВ'ЯЗНІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ТЕРМІНОВОЇ
МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Даний список створений в рамках проєкту «Список Гафарова-Ширінга: порятунок кримських політв'язнів, які знаходяться під загрозою», у співпраці з партнерськими організаціями проєкту: Об'єднання родичів політв'язнів Кремля, Кримська правозахисна група, Кримська солідарність. Проєкт реалізується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Чеської Республіки в рамках **Transition Promotion Program**.

Колаж на обкладинці дослідження: ZMINA.

Центр прав людини ZMINA працює у сфері захисту свободи слова, свободи пересування, протидії дискримінації, попередження тортур і жорстокого поводження, боротьби з безкарністю, захисту правозахисників і громадських активістів на території України, включно з окупованим Кримом, а також захисту прав осіб, які постраждали внаслідок війни. Організація проводить інформаційні кампанії, освітні програми, працює над моніторингом і документуванням випадків порушень прав людини, воєнних злочинів та злочинів проти людяності, готує дослідження, аналітику й домагається змін завдяки національній та міжнародній адвокації.

Детальніше про Центр прав людини ZMINA та його діяльність:

zmina.ua

zmina.info

Контакти для зауважень і пропозицій

Електронна пошта: info@humanrights.org.ua

ВСТУП

З початку 2023 року у місцях несвободи померло двоє кримських політв'язнів – Джеміль Гафаров і Костянтин Ширінг.

Це сталося через те, що окупаційна влада не переймається станом здоров'я політв'язнів. Репресії проти українських бранців в Криму та на території РФ значно посилилися протягом останніх півтора року – з початку повномасштабного вторгнення. Зараз правозахисникам відомо про щонайменше 180 кримських політв'язнів, більшість з них є кримськими татарами.

Серед цих людей кілька десятків політв'язнів мають хронічні захворювання, інвалідність або є літніми людьми. Багато з них отримали тривалі строки ув'язнення, всі вони перебувають в умовах ненадання медичної допомоги, цей список налічує близько 40 осіб. Деякі з них мають ризик не вийти на свободу і померти.

Багатьом в'язням в окупованому Криму та на території РФ відмовляють у терміновій госпіталізації попри гостру потребу, їм не надають необхідну медичну допомогу в установах пенітенціарної системи, відмовляють у доступі в ліках, а адміністрації не відповідають на запити у медичному огляді та ігнорують скарги політв'язнів щодо відсутності меддопомоги. Це створює непоправну шкоду здоров'ю та загрожує життю.

Росія як держава, яка захопила частину території України, та сторона міжнародного збройного конфлікту зухвало ігнорує норми міжнародного гуманітарного права, включаючи заборону катувань та нелюдського поводження (ст. 32, ст. 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни, ст. 75 (2) Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів).

Умисним ненаданням медичної допомоги цивільним особам, які знаходяться під захистом Конвенції про захист цивільного населення під час війни, Росія продовжує порушувати взяті на себе зобов'язання відповідно до міжнародного права, а посадові особи окупаційної адміністрації Криму та РФ вчиняють злочин, передбачений статтею 438 (Порушення законів та звичаїв війни) Кримінального кодексу України, а також статтею 8(2)(а)(іі) Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Гафаров Джеміль – перебував під слідством у ФКУ СІЗО-5 ФСИН (Федеральная служба исполнения наказаний) РФ, м. Ростов-на-Дону. Мав другу групу інвалідності, хронічні захворювання нирок та серця. Потребував регулярного діалізу, очищення крові від токсинів. Однак належну медичну допомогу кримському активісту в СІЗО ніхто не надавав. Незважаючи на чисельні запити головуючому та в прокуратуру з приводу терміново необхідного медичного обстеження, у госпіталізації йому було відмовлено. Суд вимагав спеціальних документів, які б підтверджували тяжкий стан Гафарова, але щоб їх отримати чоловік мав пройти принаймні медичний огляд у фахівців. Після довгих юридичних позовів, його запит задовільнили та помістили в МОТБ-19 (Межобластная туберкулезная больница для осужденных, Ростов-на-Дону). Його стан різко погіршився 27 жовтня 2022 р. У Гафарова стався серцевий напад.

Діагнози: Ішемічна нефропатія, стенокардія, вторинна нефропатія гіпертонічного генезу з результатом хронічної хвороби нирок 4-5 стадії. Двосторонній нефросклероз, ангіопатія судин сітківки обох очей. Порушення процесу реполяризації міокарда верхівки серця, нижньо-бічної стінки серця, подагра, дифузні зміни паренхіми печінки. Ознаки доброякісної гіперплазії передміхурової залози, вузлової форма. Згідно з висновком фахівця №1204 від 04.04.2023 смерть Гафарова Д.А. наступила від атеросклеротичної хвороби серця, що привело до гострої серцево-судинної недостатності, що стала безпосередньою причиною смерті. Помер у СІЗО 10 лютого 2023 р.

Ширінг Костянтин – був засуджений на 12 років позбавлення волі і на момент смерті перебував у Колонії № 5 міста Новотроїцьке, Оренбурзької області РФ. Страждавши серцево-судинними захворюваннями він кілька разів звертався із заявою про медичну допомогу до адміністрації Сімферопольського СІЗО. Ширінг багаторазово скаржився на відсутність надання медичної допомоги. Після цього адміністрація СІЗО кілька разів переводила його з камери в камеру та умови утримання у кожній були гірші, ніж у попередній. Він потребував проведення операції на серці, але на початку лютого 2023 року помер у колонії.

СПИСОК ПОЛІТВ'ЯЗНІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ТЕРМІНОВОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

ПІБ	Місце утримання	Термін	Стан здоров'я
	«ФКУ ИК-2 ГУФСИН РФ», м. Салават, Республіка Башкортостан	Засуджений на 16,5 років	Теймур Абдуллаєв страждає на такі хронічні захворювання як серцева та печінкова недостатність. У СІЗО він переніс інсульт, через постійне знаходження в ШІЗО погіршився зір, слух, з'явилися проблеми із суглобами, головний біль та гіпертонія.
Абдуллаєв Теймур Рза огли			
	«ФКУ тюрма № 2 ГУФСИН РФ», м. Єнісейськ	Засуджений на 13 років з відбуванням перших 2 років у в'язниці	Арсен Абхаїров страждає на варикозну хворобу вен і потребує стоматологічної допомоги. Під час перебування у СІЗО з'явилися проблеми із зубами, через ненадання стоматологічних послуг зуби лікуванню не підлягають, і єдиний вихід – це видалення. Варикозу сприяють жорсткі умови утримання в колонії – близько 16 годин поспіль політв'язень перебуває на ногах. І хоча з лютого 2023 року адміністрація перевела кримськотатарського ув'язненого на загальний режим, але умови утримання в камері не змінилися, медична допомога політв'язню не надається.
Абхаїров Арсен Ремзійович			
	«ФКУ СИЗО-5 ГУФСИН РФ», м. Ростов-на-Дону	Засуджений на 13 років	Сервет Газієв скаржиться на підвищений артеріальний тиск і постійний біль у хребті. Остання проблема з'явилася в нього після побиття у вересні 2021 року в СІЗО-5 Ростова-на-Дону. Того ж року чоловік перехворів на коронавірус, невдовзі після цього у нього стався мікроінсульт. Попри те, що Сервет має видимі ознаки порушення мозкового кровообігу, зокрема перекошення правої частини обличчя, російські лікарі стверджували, що ніякого інсульту в нього не було. Також у нього постійно болить кишківник. Лікар провів огляд, але виписані ним медичні препарати Сервет так і не отримав.
Газієв Сервет Абдураїмович			

ПІБ	Місце утримання	Термін	Стан здоров'я
 <p>Данилович Ірина Броніславівна</p>	До 24 липня 2023 р. – СІЗО № 1 м. Сімферополя, з 9 серпня 2023 р. – «ИК-7 УФСИН РФ» м. Зеленоумськ	Засуджена до 6 років і 11 місяців позбавлення волі з відбуванням покарання в колонії загального режиму та до сплати штрафу у розмірі 50 тисяч рублів	За час перебування в ув'язненні Ірина Данилович втратила слух у лівому вусі, постійно відчуває головний біль, має проблеми з координацією рухів і підозрює, що перенесла в ув'язненні як мінімум один мікроінсульт. За весь час у СІЗО жінці жодного разу не надали кваліфікованої меддопомоги. Кілька разів було проведено обстеження, але про результати ні їй, ні батькам не повідомляють. Медикаменти, які призначив лікар, Ірині не видавали. Після етапування до виправної колонії № 7 в Ірини відібрали всі ліки і відмовилися надавати будь-яку медичну допомогу. Коли Ірина Данилович звернулась зі скаргами на посилення болю у вусі, медичний працівник колонії відповів, що біль мине, коли Ірина повністю втратить слух.

 <p>Джелял Наріман Енверович</p>	СІЗО-2 м. Сімферополя	Засуджений на 17 років	У Нарімана Джеляла з'явилася набряклість і варикозне розширення вен, а також загострилися хронічні проблеми з хребтом – міжхребцеві грижі (3 грижі міжхребетних дисків загострилися після переведення до СІЗО № 2). Йому забороняють лежати, тому він не має змоги розвантажити хвору спину. Лікарі до нього не приходили, лише у санчастині провели формальний огляд, а коли він попросив свої ліки проти болю у спині, над ним посміялися та нічого не дали. Варикозне розширення вен на обох ногах є наслідком того, що Наріман, як і інші ув'язнені з цього СІЗО, перебуває по 16 годин на день на ногах (з 6 години ранку до 22 години вечора) без дозволу сісти або прилягти на ліжко.
---	-----------------------	------------------------	--

 <p>Дудка Володимир Михайлович</p>	«ФКУ ИК-11 УФСИН РФ», м. Ставрополь	Засуджений на 14 років	З початку ув'язнення Володимир Дудка почав страждати на декілька захворювань. Тіло вкрите висипами, фурункулами та гнійниками. Крім того, у Володимира хвороба шлунка та постійні головні болі через високий артеріальний тиск. Родичі можуть передавати Володимиру життєво необхідні ліки лише раз на кілька місяців. Чоловік страждає на аденому простати та сечокам'яну хворобу. Його син заявив, що з такою кількістю хронічних захворювань Володимир мав би перебувати під постійним наглядом лікарів.
--	-------------------------------------	------------------------	---

ПІБ	Місце утримання	Термін	Стан здоров'я
-----	-----------------	--------	---------------

**Еюпов
Азамат Серверович**

«ФКУ СИЗО-1
ГУФСИН РФ»,
м. Ростов-на-Дону

Засуджений
на 17 років

Перебуваючи у СИЗО, Азамат Еюпов 4 рази переніс ішемічний інсульт. За заявою адвоката його відправили на повноцінне незалежне обстеження до лікарні за рахунок сім'ї. Там йому було проведено МРТ головного мозку, шийного відділу хребта, грудей та ехокардіологічне дослідження серця. Лікар вказав на критичний стан здоров'я хворого і зробив висновок, що Азамат потребує негайної госпіталізації, адже тепер його життя перебуває під загрозою.

**Ібрагімов
Тимур Ізетович**

«ФКУ СИЗО-3
ГУФСИН РФ»,
м. Новочеркаськ

Засуджений
на 17 років колонії
суворого режиму

У Тимура Ібрагімова інвалідність III групи, немає одного ока, його замінили на штучне. У тюремних умовах зір політв'язня сильно погіршився, йому завжди потрібні краплі для очей. Також у нього виявили жовчнокам'яну хворобу. Тимур скаржиться на біль у спині, проблеми з нирками та оніміння правої руки. В СИЗО, де він перебуває, бракує ліків. Обстеження, якого після восьми місяців клопотань добився адвокат, мало формальний характер і тривало близько п'яти хвилин. За результатами УЗД діагностували наявність каменів, проте не надали жодних рекомендацій щодо лікування чи дієти. Брати кров для загального та біохімічного аналізу російські медики відмовилися.

**Кіяшко
Ігор Петрович**

«ФКУ
исправительная
колония № 3
ГУФСИН РФ»,
м. Іркутськ

Засуджений
на 8 років колонії
суворого режиму

Ігор страждає на гіпертонію, у в'язниці йому поставили ще один діагноз: тромбофлебіт. Ця хвороба – наслідок знущань і побиття під час затримання. З 2018 року Ігор Кіяшко відбував незаконне покарання у колонії № 11 Нижегородської області, а у грудні 2022 року його етапували на 5000 км вглиб РФ – до виправної колонії № 3 м. Іркутськ. Переміщення призвело до виснаження та загострення хронічного тромбофлебіту, і весною Ігор пережив тривалі судоми обох кінцівок. Медичне обстеження та допомога політв'язню не надавалися.

ПІБ	Місце утримання	Термін	Стан здоров'я
 <p>Куку Емір-Усеїн Кемалович</p>	<p>«ФКУ ИЧ-16 ГУФСИН РФ», Республіка Башкортостан, м. Салават</p>	<p>Засуджений на 12 років</p>	<p>У 2015 році, під час першого затримання, представники ФСБ відбили політв'язню нирки та порушили поперековий відділ хребта. Ці травми, що не лікуються в умовах колонії, стали хронічними та постійно дають про себе знати. Після побиття лікарі попереджали, що травма хребта приведе до проблем з усією кістковою системою. У 2019 році в Усеїна виникла шишка в колінній чашечці та розпухла нога. Тоді, у СІЗО Ростова-на-Дону, він добився проведення УЗД, після якого був поставлений діагноз – кіста Бейкера. 21 червня 2023 року Куку вивезли з російської колонії в Салаваті до лікарні з нападом болю у нирках, але в процесі діагностики з'ясувалося, що порушено важливі функції кишківника. 23 червня Куку провели невідкладну хірургічну операцію, та через декілька днів повернули назад до колонії, не надавши йому інформації про те, яку саме операцію йому провели, та без жодних рекомендацій. Хоча після операції він повинен був перебувати під наглядом лікаря мінімум 10–14 днів.</p>

 <p>Мамбетов Халіл</p>	<p>«ФКУ СИЗО-1 УФСИН», м. Сімферополь</p>	<p>Перебуває під слідством</p>	<p>Страждає на артроз. Зі слів родичів, він був блідим і втомленим. Сильно болять ноги. На руках видно гугі від артрозу, до арешту він постійно приймав ліки, які йому допомагали. В умовах СІЗО продовжувати лікування неможливо, оскільки препарати, які надсилали йому рідні, до нього так і не потрапили.</p>
--	---	------------------------------------	---

 <p>Мурасов Рустем Себатович</p>	<p>«ФКУ СИЗО-1 ГУФСИН РФ», м. Ростов-на-Дону</p>	<p>Засуджений на 12 років</p>	<p>Рустем має тяжке хронічне захворювання, відомості про яке на прохання захисту не розголошуються. У СІЗО Сімферополя після огляду медиком йому повідомили, що ліків немає. Родичі в установленому порядку передали Мурасову медикаменти, але політв'язню їх не видали. Належна медична допомога не надається, з кожним днем біль посилюється, хвороба прогресує, що приносить йому моральні та фізичні страждання і практично є катуванням Мурасова в нелюдських умовах.</p>
--	--	-----------------------------------	--

ПІБ	Місце утримання	Термін	Стан здоров'я
 <p>Муратов Зекір'я Саїтович</p>	<p>«ФКУ тюрма УФСИН РФ», м. Балашов Саратовської області</p>	<p>Засуджений на 11,5 років</p>	<p>Має інвалідність 3-ї групи. Страждає на низку захворювань опорно-рухового апарату, а також має хронічні захворювання: гіпертонію, жовчнокам'яну хворобу, серцеву недостатність, відчуває постійні напади сильного болю через опущення нирки. У слідчому ізоляторі пережив гіпертонічний криз. Поки йшов судовий розгляд, 48 днів Муратов перебував на карантині, захворівши в ізоляторі. Він написав родичам, що його здоров'я різко погіршилося, а вже за кілька днів його у тяжкому стані доправили до туберкульозної лікарні з діагнозом «двостороння пневмонія». Аналізи показали у нього COVID-19 та 50 % ураження легень.</p>
 <p>Нагаєв Руслан Сейранович</p>	<p>«ФКУ тюрма», Челябінська обл., м. Верхнеуральск</p>	<p>Засуджений на 13 років</p>	<p>Руслан Нагаєв страждає на хронічний тонзиліт з ускладненнями на нирки та суглоби, артрит лівого колінного суглоба та правого ліктьового суглоба. Має підвищений артеріальний тиск, крім того, впродовж перебування у місцях несвободи в нього погіршився стан зубів, впав зір, він часто хворіє на застуди.</p>
 <p>Омеров Енвер Вікторович</p>	<p>«ФКУ Т-2 Владимирский централ», м. Владімір</p>	<p>Засуджений на 18 років</p>	<p>Енвер має декілька складних хронічних захворювань, як-от: проблеми з кишківником, міжреберну невралгію, гіпотонію, ревматизм та хронічний тонзиліт. Страждає від проблем із яснами. Необхідна медична допомога йому не надається. Надсилалися чисельні запити на надання медичної допомоги під час його перебування в СІЗО м. Ростова. На медичні дослідження направлений не був.</p>

ПІБ	Місце утримання	Термін	Стан здоров'я
 <p>Приходько Олег Аркадійович</p>	<p>Перебував у «ФКУ Т-2 Владимирский централ», м. Владімір. 3 липня 2023 р. у Колонії № 2 Краснодарського краю</p>	<p>Засуджений на 5 років колонії суворого режиму, виплата штрафу у розмірі 110 тисяч рублів</p>	<p>Олег Приходько має хронічні захворювання шлунково-кишкового тракту, сечостатевої системи, а також глибоке стійке двостороннє порушення слуху та зору. Скаржиться на загострення хронічних хвороб в ув'язненні та постійний біль у нижніх кінцівках, що супроводжується їхніми набряками, які не зникають. Коли з Ростова-на-Дону Олега етапували до Владіміра, то у 7-й колонії його катували струмом, обливали водою, тримали із загнутими руками в наручниках. Наразі в колонії медична допомога йому не надається.</p>

 <p>Сулейманов Амет Рефатович</p>	<p>СІЗО-2 м. Сімферополя</p>	<p>Засуджений на 12 років</p>	<p>Амет Сулейманов має серйозну хворобу із серцем, через що має інвалідність 2-ї групи. Крім того – артроз ніг 2-го ступеня. 21 березня 2019 року Амет Сулейманов був обстежений в інституті серцево-судинної хірургії імені Амосова, де його готували до операції із заміни серцевого клапана. Захворювання Амета входить до урядового переліку захворювань, наявність яких перешкоджає утриманню під вартою. Чоловік потребує термінової заміни серцевого клапана. У СІЗО перебуває у досить жорстких умовах – з 6 ранку до 22 вечора заборонено лежати чи сидіти на підлозі. В нього відібрали ліки, тонометр і пульсоксиметр. Харчування не відповідає вимогам для його стану здоров'я.</p>
--	------------------------------	-------------------------------	---

 <p>Умеров Шабан Ізетович</p>	<p>«СІЗО № 3», м. Новочеркаськ, Ростовська область. У 2023 році етапували зі слідчого ізолятора Новочеркаська до в'язниці міста Верхньоуральськ Челябінської області</p>	<p>Засуджений на 18 років</p>	<p>В умовах СІЗО у Шабана Умерова різко погіршився стан здоров'я: посилився біль у спині, він скаржиться на проблеми з серцем і високий тиск.</p>
---	--	-------------------------------	---

ПІБ	Місце утримання	Термін	Стан здоров'я
 <p>Шейхалієв Рустем Дінарович</p>	<p>«ФКУ СИЗО-1 ГУФСИН РФ», м. Ростов-на-Дону</p>	<p>Перебуває під слідством</p>	<p>Рустем Шейхалієв страждає на хронічний пієлонефрит, опущення правої нирки, варикозне розширення вен на ногах, також його непокоїть стан зубів. Медична допомога не надається.</p>
 <p>Шихаметов Яшар Рустемович</p>	<p>«ФКУ СИЗО-1 ГУФСИН РФ», м. Ростов-на-Дону</p>	<p>Засуджений на 11 років</p>	<p>Яшар Шихаметов має серцеве захворювання, переносить болі в шлунку, періодично болі в спині та печінці, страждає на хронічну гіпертонію. Медична допомога не надається.</p>
 <p>Яцкін Іван Григорович</p>	<p>«Исправительная колония строгого режима» № 44, м. Белово</p>	<p>Засуджений на 11 років колонії суворого режиму з обмеженням в один рік</p>	<p>До Івана Яцкіна застосовували нелюдське поводження в СІЗО «Лефортово», коли його в самих капцях вивели на мороз, де він отримав обмороження ніг. Всі ці обставини призвели до того, що він мучиться від болю, але при цьому не отримує відповідного лікування і медикаментозного забезпечення. Знеболювальні йому в принципі не дають, а від трофічних виразок фельдшер видав мазь без упаковки та інструкції, як її використовувати. До сьогодні він потерпає від постійних головних болів та дискомфорту в грудній клітині. За словами лікарів, це остеохондроз. За словами дружини, у бранця впав зір, тепер він пише майже навмання. Також Іван сидить на знеболювальних: сильно болять зуби.</p>

Примітка. У графі «Місце утримання» назви російських пенітенціарних закладів подані в лапках російською мовою.

СПИСОК ГАФАРОВА-ШИРІНГА:
ПОРЯТУНОК КРИМСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ,
ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ ПІД ЗАГРОЗОЮ

СПИСОК ПОЛІТВ'ЯЗНІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ТЕРМІНОВОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

ZMĪNA

ЦЕНТР ПРАВ ЛЮДИНИ

TRANSITION

Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic